

Laidiens: 10.07.2007., Nr. 110

Ministru kabineta noteikumi Nr.452

Rīgā 2007.gada 26.jūnijā (prot. Nr.37 63.§)

Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 24.panta otro daļu,
28.panta otro un piekto daļu, 29.panta ceturto daļu, 30.panta trešo daļu,
32.panta piekto daļu, 33.panta otrās daļas 1.punktu un 34.panta pirmo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā elektroenerģijas lietotājam (turpmāk - lietotājs) piegādā elektroenerģiju un pārtrauc tās piegādi;

1.2. elektroenerģijas tirgotāja (turpmāk - tirgotājs), elektroenerģijas sistēmas operatora (turpmāk - sistēmas operators) un lietotāja tiesības un pienākumus elektroenerģijas piegādē un lietošanā, kā arī norēķinos par pakalpojumiem;

1.3. tirgotāja maiņas kārtību;

1.4. kārtību, kādā publiskais tirgotājs piegādā elektroenerģiju saistītajiem lietotājiem, kuru elektroietais pieslēgtas sadales sistēmas operatora - publiskā tirgotāja izveidotāja - tīklam;

1.5. prasības, kādām jāatbilst lietotājam, lai tas būtu tiesīgs saņemt universālo pakalpojumu;

1.6. kārtību, kādā sedzamas tādas elektroenerģijas obligātā iepirkuma izmaksas, kura saražota konkursa kārtībā ieviestajās ražošanas jaudās, koģenerācijā, kā arī izmantojot atjaunojamos energoresursus.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. apakšlietotājs - persona, kas pēc vienošanās ar lietotāju izmanto tā tīklam pieslēgtas elektroietais un nepērk elektroenerģiju no licencēta tirgotāja vai sistēmas operatora;

2.2. atļautā maksimālā slodze - lielākā vienlaicīgā elektriskā slodze, ko lietotājs drīkst izmantot saskaņā ar pieslēguma tehniskajiem parametriem. Atļauto maksimālo slodzi ierobežo ievadaizsardzības aparāts vai līgumā

noteiktās elektriskās slodzes lielums;

2.3. ekspluatācijas darbi - elektroiekārtas apkalpošana, apkope un remonts;

2.4. elektriskā slodze - lietotāja iekārtu darbību raksturojošs lielums, kas ir vienāds ar visu elektrotīklā vienlaikus ieslēgto lietotāja elektroietaišu jaudu summu, ieskaitot jaudas zudumus lietotāja elektroietaisēs;

2.5. elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāts - mērīšanas līdzeklis vai mērīšanas līdzekļu sistēma elektroenerģijas daudzuma un pakalpojumu uzskaitē norēķinu vajadzībām, kā arī elektriskās slodzes lieluma fiksēšanai tirdzniecības intervālā;

2.6. elektroenerģijas piegādes līgums - līgums, ko slēdz sistēmas operators vai publiskais tirgotājs ar saistīto lietotāju par elektroenerģijas piegādi un sistēmas pakalpojumu sniegšanu;

2.7. elektroenerģijas tirdzniecības līgums - līgums par elektroenerģijas tirdzniecību, ko slēdz elektroenerģijas tirgus dalībnieki;

2.8. elektroiekārta - jebkura iekārta elektroenerģijas ražošanai, pārveidei, pārvadei, sadalei vai patēriņam;

2.9. elektroietaise - vairākas savstarpēji saistītas elektroiekārtas vienotu uzdevumu veikšanai;

2.10. elektroietaišu piederības robeža - līgumā noteikta robeža starp sistēmas operatora un lietotāja vai ražotāja elektroietaisēm vai starp lietotāja un apakšlietotāja elektroietaisēm;

2.11. elektrotīkla pieslēgums - sistēmas operatora elektrotīkla daļa, kas ierīkota elektroapgādes nodrošināšanai lietotājam vai elektroenerģijas saņemšanai no ražotāja līdz elektroietaišu piederības robežai;

2.12. elektrotīkls - elektroapgādes sistēmas daļa, ko izmanto elektroenerģijas pārvadei un sadalei un kas sastāv no savstarpēji savienotām elektropārvades līnijām un elektroiekārtām (piemēram, apakšstacijām, sadales punktiem, elektrosadalnēm);

2.13. norēķinu periods - laikposms, par kuru veic norēķinus. Norēķinu periods ir viens kalendāra mēnesis, ja puses nav vienojušās citādi;

2.14. pieslēguma līgums - līgums, ko slēdz sistēmas operators ar lietotāju vai ražotāju par pieslēguma elektrotīklam ierīkošanu;

2.15. rēķins - dokuments, ar kuru saskaņā lietotājs izdara maksājumu;

2.16. sistēmas lietošanas līgums - līgums, ko slēdz tirgotājs ar sistēmas operatoru par tirdzniecības darījumu veikšanai nepieciešamās informācijas apmaiņu;

2.17. sistēmas pakalpojumu līgums - līgums, ko slēdz sistēmas operators ar lietotāju vai ražotāju par sistēmas

pakalpojumu un palīgpakalpojumu sniegšanu;

2.18. tirdzniecības intervāls - vienu stundu ilgs periods, kas sākas pilnā stundā;

2.19. tirdzniecības diena - 24 tirdzniecības intervālus ilgs periods, kas sākas pusnaktī;

2.20. uzstādītā jauda - lietotāja uzstādīto elektroenerģiju patērējošo ietaišu summārā nominālā jauda.

3. Lietotāja elektroietaišu pieslēgšana elektroenerģijas sistēmai (turpmāk - sistēma) vai atļauto slodžu palielināšana notiek saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk - regulators) apstiprinātiem sistēmas pieslēguma noteikumiem.

4. Elektroietaišu piederības robežu starp lietotāju un sistēmas operatoru nosaka aktā, kas ir pieslēguma līguma vai sistēmas pakalpojumu līguma sastāvdaļa. Ja puses nav vienojušās citādi, tās apkalpo savas elektroietaises līdz piederības robežai.

5. Uz elektroietaišu piederības robežas uzstāda sistēmas operatora reģistrētu elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātu. Ja elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāts nav uzstādīts uz elektroietaišu piederības robežas, sistēmas operators atbilstoši zudumiem elektrotīklā, kas aprēķināti no elektroietaišu piederības robežas līdz elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanas vietai, nosaka elektroenerģijas un pakalpojumu apjomu, ko saņem tādi lietotāji, kuru elektroietaises pieslēgtas vismaz 6 kilovoltu spriegumam. Lai aprēķinātu minēto elektroenerģijas un pakalpojumu apjomu, izdara šādus aprēķinus:

5.1. ja elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāts uzstādīts sistēmas operatora pusē pirms piederības robežas, saņemtās elektroenerģijas un pakalpojumu apjomu posmā starp elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanas vietu un piederības robežu atskaita no lietotāja saņemtās elektroenerģijas un pakalpojumu apjoma;

5.2. ja elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāts uzstādīts lietotāja pusē pirms piederības robežas, saņemtās elektroenerģijas un pakalpojumu apjomu posmā starp elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanas vietu un piederības robežu pieskaita lietotāja saņemtās elektroenerģijas un pakalpojumu apjomam.

6. Pagaidu pieslēgumam (līdz trijiem mēnešiem) vai vienfāzes pieslēgumam ar ievadaizsardzības aparāta strāvas lielumu līdz desmit ampēriem sistēmas operators, vienojoties ar lietotāju, var aprēķināt piegādātās elektroenerģijas un pakalpojumu apjomu bez elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanas.

7. Elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātus par lietotāja līdzekļiem uzstāda sistēmas operators. Lietotājs nodrošina katru stundu izlietotās elektroenerģijas uzskaiti un datu nodošanu elektroniskā formā sistēmas operatoram.

8. Elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātus saistītajiem lietotājiem, kuriem nav nepieciešams nodrošināt katru stundu izlietotās elektroenerģijas uzskaiti, uzstāda sistēmas operators. Skaitītāja uzstādīšanas izdevumus sedz lietotājs.

9. Elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāti ir sistēmas operatora īpašums.

10. Elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātu tipa apstiprināšanu, pirmreizēju un atkārtotu verificēšanu veic saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā tiek veikta mērīšanas līdzekļu tipa apstiprināšana, verificēšana un tirgus uzraudzība, ievērojot verificēšanas periodiskumu, kas noteikts normatīvajos aktos par valsts

metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu. Elektroenerģijas komercuzskaites mērāparātu atbilstības novērtēšanu veic saskaņā ar normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem un par metroloģiskajām prasībām aktīvās elektroenerģijas skaitītājiem. Elektroenerģijas komercuzskaites mērāparātu pieslēgspaiļu vākam jābūt noplombētam ar sistēmas operatora plombu.

11. Ja elektroenerģijas komercuzskaites mērāparāta kļūda pārsniedz 5 %, sistēmas operators var precizēt lietotājam piegādātās elektroenerģijas un pakalpojumu apjomu, veicot pārrēķinu šo noteikumu 15.punktā noteiktajā kārtībā. Arī lietotājs var pieprasīt, lai sistēmas operators veic šādu pārrēķinu.

12. Sistēmas operators pārbauda elektroenerģijas komercuzskaites mērāparāta pieslēguma pareizību un veic pirmsuzskaites un uzskaites ķēžu plombēšanu. Plombēšanas aktu noformē divos eksemplāros. Abus plombēšanas akta eksemplārus paraksta sistēmas operators un lietotāja pārstāvji.

13. Ja lietotāja vainas dēļ ir pazudis vai sabojāts elektroenerģijas komercuzskaites mērāparāts, lietotājs samaksā jauna mērāparāta faktisko vērtību un nomaiņas izdevumus, kā arī samaksā par neuzskaitīto elektroenerģiju un pakalpojumiem šo noteikumu 15.punktā noteiktajā kārtībā.

14. Ja saņemta daudzdzīvokļu ēkas īpašnieka un visu mājā esošo lietotāju rakstiska piekrišana pārtraukt līgumsaistības ar sistēmas operatoru, ar sistēmas operatora atļauju var uzstādīt kopēju elektroenerģijas komercuzskaites mērāparātu. Šajā gadījumā mājas īpašnieks kļūst par lietotāju, uzņem saistības apgādāt ar elektroenerģiju visus apakšlietotājus ēkā un slēdz līgumu ar sistēmas operatoru par elektroenerģijas piegādi vai sistēmas pakalpojumiem.

15. Ja konstatē elektroenerģijas komercuzskaites mērāparāta nepareizu darbību vai kļūdu aprēķinos, piegādātās elektroenerģijas un pakalpojumu apjomu precizē par visu laiku no brīža, kad elektroenerģijas komercuzskaites mērāparāts sācis darboties nepareizi vai - ja šis brīdis nav nosakāms - par pēdējo norēķinu periodu. Pārrēķinu izdara, ņemot vērā elektroenerģijas ievadaizsardzības aparāta strāvas lielumu vai līgumā noteikto elektrisko slodzi un pieņemto laiku, kad elektroenerģijas komercuzskaites mērāparāts nav uzskaitījis saņemto elektroenerģiju.

II. Elektroenerģijas piegāde saistītajiem lietotājiem

16. Saistītais lietotājs slēdz elektroenerģijas piegādes līgumu ar sistēmas operatoru vai publisko tirgotāju. Publiskais tirgotājs var deleģēt šī līguma slēgšanu attiecīgajam sistēmas operatoram.

17. Saistītais lietotājs neslēdz atsevišķu līgumu ar sistēmas operatoru par sistēmas pakalpojumu izmantošanu. Maksu par šo pakalpojumu iekļauj elektroenerģijas tirdzniecības gala tarifā.

18. Visiem mājāsaimniecības lietotājiem un komersantiem, kur strādā mazāk par 50 darbiniekiem un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 7 miljonus latu, ir tiesības saņemt universālo pakalpojumu. Komersants, kurš vēlas saņemt universālo pakalpojumu, iesniedz publiskajam tirgotājam vai sistēmas operatoram apliecinājumu par atbilstību universālā pakalpojuma saņemšanas kritērijiem.

19. Mājāsaimniecības lietotājs kā saistītais lietotājs var saņemt elektroenerģiju pieslēgumam noteikto tehnisko parametru - atļautās slodzes robežās arī bez rakstiska līguma noslēgšanas, ievērojot šo noteikumu prasības.

20. Mājāsaimniecības lietotājiem, kas saņem elektroenerģiju saskaņā ar šo noteikumu 19.punktu, elektroietaišu piederības robežu nosaka:

20.1. uz sistēmas operatora gaisvadu līnijas vai piekarkabeļlīnijas pievienojuma pie lietotāja jumta statņa izolatoriem vai izolatoriem pie ēkas sienas;

20.2. uz lietotāja kabeļlīnijas pievienojuma kontaktiem sistēmas operatora gaisvadu līnijai vai piekarkabeļlīnijai;

20.3. uz lietotāja kabeļlīnijas pievienojuma kontaktiem sistēmas operatora uzskaites sadalnē, kabeļsadalnē vai elektroenerģijas skaitītāja spaiļu galdā;

20.4. uz sistēmas operatora kabeļlīnijas pievienojuma kontaktiem lietotāja sadalnē;

20.5. daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās elektroietaišu piederības robežu starp lietotāja un sistēmas operatora elektroietaisēm nosaka uz ēkas elektroietaisēs pievienojuma kontaktiem sistēmas operatora elektroietasei.

21. Par šo noteikumu 20.punktā minēto kontaktu stāvokli uz elektroietaišu piederības robežas atbild sistēmas operators.

22. Pirms elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanas saistītais lietotājs izvēlas pieslēgumam atbilstošu elektroenerģijas tirdzniecības gala tarifu un norēķinu veidu un informē par to sistēmas operatoru. Sistēmas operators pēc pieslēguma izveides un elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta uzstādīšanas iesniedz publiskajam tirgotājam informāciju, kas nepieciešama, lai sāktu norēķināties par elektroenerģijas piegādi, un nodrošina norēķiniem nepieciešamo informāciju par saistītajiem lietotājiem piegādāto elektroenerģiju.

23. Pamats saistītā lietotāja norēķiniem ar publisko tirgotāju par elektroenerģijas lietošanu ir sistēmas operatora informācija par pieslēguma parametriem, elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumiem, elektroenerģijas lietošanas uzsākšanas brīdi, kā arī izvēlēto elektroenerģijas tarifu un norēķinu veidu.

24. Saistītais lietotājs atkarībā no ievadaizsardzības aparāta strāvas lieluma par patērēto elektroenerģiju var norēķināties:

24.1. atbilstoši pašu nolasītiem elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumiem (pašdeklarēšanās metode);

24.2. veicot izlīdzināto maksājumu;

24.3. apmaksājot saņemtos rēķinus.

25. Ja saistītais mājāsaimniecības lietotājs izvēlēties norēķinus ar pašdeklarēšanās metodi, publiskais tirgotājs nosūta tam norēķinu grāmatiņu.

26. Norēķinu veikšanai par sistēmas operatoru sniegtajiem pakalpojumiem publiskais tirgotājs paziņo pārvades un sadales sistēmu operatoriem informāciju par tiem saistītajiem lietotājiem, kas izmanto pašdeklarēšanās metodi.

27. Izvēloties norēķinus pēc izlīdzinātā maksājuma, saistītais lietotājs norāda arī sagaidāmo elektroenerģijas patēriņu norēķinu periodā un piemērojamo patēriņa profilu un vienojas ar izraudzīto maksājumu saņemšanas organizāciju par tiešā debeta norēķiniem, informējot par to sistēmas operatoru. Publiskais tirgotājs vienojas ar lietotāja norādīto maksājumu saņemšanas organizāciju par tiešā debeta maksājumu noformēšanu.

28. Ja saistītais lietotājs ir juridiska persona, tā pienākums ir informēt sistēmas operatoru par elektroenerģijas uzskaites rādījumiem, kas nepieciešami norēķinu sagatavošanai katrā norēķinu periodā. Pamatojoties uz šo